

**TARJIMA GIPOTEZASI. ILMIY-FALSAFIY KO'P KOMPONENTLI
ATAMALARNI TARJIMA QILISHNING O'ZIGA XOSLIGI VA
MUAMMOLARI**

Temirova Gavhar Temirovna

Xorijiy tillar o'qituvchisi

Qarshi davlat universiteti Pedagogika instituti

ANNOTATSIYA. Umuman olganda, ushbu maqolada shakl falsafaning ixtisoslashgan doirasidagi ma'no bilan qanday va nima uchun bog'langanligi haqida ma'lumot berilgan. Garchi ushbu bobda falsafiy terminologiyani tarjima qilishda ekvivalentlikni ko'rib chiqish hech qanday to'liq bo'lmasa-da, bizning fikrimizcha, u tekshirilishi qo'shimcha, miqdoriy yo'naltirilgan tadqiqotlarni talab qiladigan ba'zi masalalarni, ehtimol, turli davrlarga oid ko'proq falsafiy matnlar bilan belgilab berdi.

ANNOTATION. Overall, this article provides an account of how and why form is connected to meaning in a specialized field of philosophy. Although this chapter's treatment of equivalence in the translation of philosophical terminology is by no means exhaustive, we believe that it raises some issues that require further, quantitatively oriented research to be investigated, perhaps across different periods. defined by more philosophical texts.

АННОТАЦИЯ. В целом, эта статья представляет собой отчет о том, как и почему форма связана со значением в специализированной области философии. Хотя рассмотрение эквивалентности в переводе философской терминологии в этой главе ни в коем случае не является исчерпывающим, мы полагаем, что оно поднимает некоторые вопросы, которые требуют дальнейшего, количественно ориентированного исследования, возможно, в разные периоды, определяемые более философскими текстами.

Kalit so'zlar: falsafiy terminologiya, tarjima, ekvivalentlik, lingvistik ehtiyojlar, so'zma-so'z tarjima va ma'no tarjimasi, falsafiy matnlar.

Key words: philosophical terminology, translation, equivalence, linguistic needs, literal translation and semantic translation, philosophical texts.

Ключевые слова: философская терминология, перевод, эквивалентность, лингвистические потребности, дословный перевод и смысловой перевод, философские тексты.

KIRISH. 4 komponentli nominal iboralar ingliz tiliga tarjima qilishda eng katta qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Buning sababi shundaki, ular qog'oz lug'atlarda yo'q va optoinformatika kabi rivojlanayotgan va yangi fan doimo malakali tarjimani, ayniqsa murakkab terminologiyani talab qiladi.

Tarjimonning vazifasini sezilarli darajada osonlashtiradigan maxsus atama tarjima algoritmi mavjud:

1. Ko'p komponentli terminologiya tarjimasining o'ziga xos jihatlarini ko'rib chiqayotganimiz sababli va yuqorida aytib o'tilganidek, bunday atamani qog'oz lug'atda uning to'liq variantida topish deyarli mumkin emas. Bunda tarjimon har bir grammatik komponentning tarjimasini alohida topish uchun terminologik lug'atlarga murojaat qilishi kerak. Gipotezani tekshirishning eng samarali usullaridan biri bu Internetdagi qidiruv tizimidir. Buning sababi, qidiruv satrida qidiruv so'zini so'rash orqali biz turli bilim sohalari matnlarida atamalardan foydalanish chastotasini ko'ramiz va biznikida maxsus qo'llaniladiganini tanlashimiz mumkin. Terminologik lug'atdagi birinchi komponentni tarjima qilib, biz to'liq hajmning tarjimasini olamiz. Tarjima qilingan ot iboraning to'g'riligini tekshirish uchun biz atamaning natija tarjimasini qidiruv qatoriga kiritamiz. Ba'zida qidiruv tizimlari bir yoki hatto ikkita komponentning yaxlit tarjimasini ko'rsatishi mumkin, ammo bu holda matnlarda ushbu atama yoki uning bir qismi qanday tabiatga ega ekanligiga juda ehtiyot bo'lishingiz

kerak. Bizning holatlarimizda, atama tarjimasining bunday iborasining varianti Google va Yandex qidiruv tizimlarida topilmasligini ko'ramiz.

2. Terminologik lug'at va qidiruv tizimlari vazifani bajara olmagan hollarda, ikki tilli leksikografik bilimlar bazasi bo'lgan Transdict dasturi ilmiy-texnikaviy atamalarni, xususan, ko'p komponentli atamalarni tarjima qilishda yaxshi yordamchiga aylanishi mumkin. Lug'at har bir zonada faqat cheklangan qiymatlar to'plamini o'z ichiga oladi: tildagi hamma narsa emas, balki faqat yuqori ixtisoslashgan matnlarni avtomatik qayta ishlash uchun kerak bo'lishi mumkin bo'lgan narsalar va bu ishlov berishni murakkablashtiradi. Asosiy afzallik shundaki, Transdict biz o'rganayotgan bilim sohasiga tegishli nominal iboralarning tarjimasini o'z ichiga oladi. Dasturning yana bir afzalligi – ko'p komponentli atamalarning kiritilishi va saqlanishi, keyinchalik ular ushbu sohadagi mutaxassislar tomonidan tekshiriladi.

Shunday qilib, ko'p hollarda ishonchli bo'lishi mumkin bo'lgan, lekin har doim so'roq qilinadigan va ma'lum bir atamaning to'g'riligi tekshiriladigan tarjima gipotezasini tuzish, shuningdek, tor bilim sohalariga tegishli ixtisoslashtirilgan avtomatik tarjima lug'atlaridan foydalanish tufayli u tarjima vazifasini qiyinlashtiradi, ko'p komponentli atama ancha soddalashadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA. Tarjima jarayonida mutaxassis ingliz tilidagi atama uchun o'zbek tilida ekvivalentini topish kabi muammoga duch kelishi mumkin, chunki o'zbek tilida u turli yo'llar bilan talqin qilinishi mumkin, ya'ni u bir nechta sintaktik tuzilishga ega bo'lishi mumkin. Misol uchun, ikkita ko'p komponentli atamalar misolida ko'rish mumkin. Ingliz tilidagi tuzilishi jihatidan bir xil atamalarni tarjima qilishning u yoki bu variantini tanlash to'g'ridan-to'g'ri aniqlanayotgan so'zga bog'liq.

Ilmiy-falsafiy ko'p komponentli atamalarni tarjima qilishda aniqlanishi mumkin bo'lgan yana bir qiyinchilik – bu bir xil otli ibora uchun tarjima variantlarining xilma-xilligi. Bunday hollarda ingliz tiliga tarjima qilinganda atama ekvivalentini tanlashga ushbu ot iboraga kiritilgan uchta boshqa komponent ta'sir qiladi. Masalan, “*Birlashgan rejimli tenglamalar tizimi*” kabi atamalarni ikki xil tarjima qilish mumkin. Birinchi variant “*system of equations of the coupled mode*” birlashtirilgan rejimning

tenglamalar tizimiga o'xshaydi, boshqa to'g'ri tarjima varianti esa “*system of coupled mode equations*” birlashtirilgan rejim tenglamalarining ko'p komponentli atama tizimi bo'lishi mumkin. Tarjimaning qaysi versiyasi to'g'ri ekanligini, aslida ilmiy xarakterdagi haqiqiy matnlarda ishlatilganligini tekshirish uchun siz yana qidiruv tizimiga murojaat qilishingiz kerak. Birinchi atamani tekshirganda, u matnlarda juda kam qo'llanilishini ko'ramiz, ikkinchi tarjimasi esa Internetda taxminan 40 million marta topilgan. Ushbu tarjima variantlari mavjud bo'lgan matnlarga murojaat qilib, biz o'zbek tilidagi ingliz atamasi mos kelishi mumkinligiga amin bo'ldik. Bir nechta ekvivalentlar va eng ko'p ishlatiladigan atamalar, qoida tariqasida, uchta komponent atributiv konstruksiyani tashkil etadigan atamalardir.

Tarjimaning funktsional nazariyalariga muvofiq, manba til tarjimaning haqiqiy jarayonidan oldin tarjimaga yo'naltirilgan chuqur tahlildan o'tkazilishi kerak. Bunday holatlarda muallif, auditoriya va tarjimonni o'z ichiga olgan matndan tashqari omillarni tahlil qilish (Nord tomonidan ishlab chiqilgan [7]) falsafiy matnlarning tarjimadan oldingi “tahlil” ning muhim qismini tashkil qiladi.

NATIJALAR. Manba matnning uning muallifi bilan bog'liq jihatlari tarjimon e'tiborga olishi kerak bo'lgan birinchi omillardan biridir. Garchi faylasuflar o'z asarlarida eng kam shaxsiy ishtiroki bilan universal haqiqatga erishishni maqsad qilgan bo'lsalar ham [4, 250], ma'lum bir matn paydo bo'lgan davrning tarixiy va madaniy kontekstini aniqlash juda muhim ko'rinadi. Bu tushunchalarni aniqlash uchun ham dolzarbdir, chunki yangi falsafiy konsepsiya avvalgi konsepsiyaga asoslanmagan holda kamdan-kam hollarda yaratiladi. Bundan tashqari, muallif o'z ishiga ta'sir qiladigan o'ziga xos muammo yo'nalishiga ega bo'lishi mumkin. Masalan, insoniyatning barcha bilimlari hissiy tajribadan kelib chiqadi, deb hisoblaydigan empirik faylasuflar (masalan, Yum tegishli) o'z tushunchalarini ratsionalist faylasuflar (masalan, Leybnits)nikidan ko'ra tushunish osonroq bo'lgan tarzda taqdim etadilar. Shu sababli, tarjimonga ma'lum muallif va ularning g'oyalari haqida qanchalik ko'p ma'lum bo'lsa, ular asl matnni sharhlashga shunchalik yaqinlashadilar.

Muvaffaqiyatli falsafiy tarjimaning ikkinchi sharti – bu matn auditoriyasining xabardorligi. Falsafa o'qish uchun yozilgan va shuning uchun qabul qiluvchini hisobga

olgan holda yoziladi. Biroq, falsafa ma'lum bir auditoriyaga qaratilganmi yoki yuqmi, degan kelishuv mavjud emas. To'g'ri, bugungi kunda falsafa deyarli faqat universitetlarning vakolati bo'lib qolmoqda, u keng jamoatchilik tomonidan cheklangan darajada o'zlashtiriladi, chunki u tabiatan “ommaviy iste'mol” mahsuloti emad. Tarjimonga qo'yishi kerak bo'lgan tarjimadan oldingi savol shuki, muallif ma'lum bir matnni yaratishda kimni (ya'ni qaysi auditoriyani) nazarda tutgan? Bu yerda tarjimon matnni qabul qiluvchiga tarjima qiladimi, muallif matnni o'ylab topgan kishi uchunmi yoki “tasodifiy qabul qiluvchi” uchun tarjima qiladimi [7], ya'ni keng jamoatchilik uchunmi. Aksariyat hollarda falsafiy matnlar tasodifiy qabul qiluvchilarga qaratilmaydi; ular e'tiborni qabul qiluvchilarga qaratadi. Bundan tashqari, tasodifiy qabul qiluvchi va qabul qiluvchi matn va matnga bo'lgan yondashuvda ham farqlanadi. Imkoniyatni oluvchi odatda “semantik o'quvchi” bo'lsa-da, qabul qiluvchi “semiotik o'quvchi” bo'lishi kutiladi. Semantik o'quvchi diqqatini matn ichidagi ma'lumotlarga, ma'noga qaratadi. Boshqa tomondan, semiotik o'quvchi semantik va pragmatik ma'noni farqlab, nafaqat nima deyilganini, balki qanday aytilganini ham tushunishga intiladi. Falsafiy nutq auditoriyasini hisobga olgan holda tarjimon asliyat matni va tarjima matni auditoriyalari bir necha asrlar farqi bo'lishi mumkinligini ham hisobga olishi kerak. Shuning uchun ular matnning paydo bo'lish vaqti bilan bog'liq bo'lgan ma'lumotlarning qancha qismi tarjima til auditoriyasi tomonidan hali ham tushunilishi mumkinligini va qancha ma'lumotni yangilash kerakligini taxmin qilishlari kerak.

Uchinchi matndan tashqari omil falsafiy matnlar tarjimonining shaxsiyati bilan bog'liq. Har qanday falsafaga yo'naltirilgan tadqiqot olib boradigan har bir olim uchun falsafa tarixini juda yaxshi bilish zarur. Xuddi shu asos tarjimonga nisbatan qo'llanilishi mumkin, chunki falsafiy muammoni to'liq bilishgina mantiqiy tarjimaga erishishga imkon beradi. Bu falsafiy matnlarni nima uchun odatda faylasuflar tarjima qilishini tushuntiradi, chunki xorijiy til(lar)ni keng o'rganish haqiqiy tarjimadan oldin bo'lishi kerak. Buning sababi shundaki, mualliflar ba'zan intertekstuallikdan foydalangan holda o'zlarining oldingilaridan foydalanadilar, o'zlarining kontseptsiyalari bilan bog'liq muammolarni hal qiladilar yoki nazariyalarini qayta

baholaydilar. Bunday vaziyatlarda falsafa tarixini bilish ajralmas holga aylanadi. Falsafiy tarjimonning profilini tahlil qilishda e'tiborga olish qiziq jihati shundaki, ularning ko'pchiligi hech qachon tarjimonlik tayyorgarligidan o'tmagan va professional tarjimon ham emas.

MUHOKAMA. Ta'kidlanganidek, falsafiy matnlarni tarjima qilishdan oldin ularni qat'iy tushunish birinchi o'rinda turadi. Tarjimon uchun vaziyatni murakkablashtiradigan narsa, birinchi navbatda, umumiy murakkablik bilan ajralib turadigan falsafiy argument uslubi bo'lib, unga amal qilish juda oson emas. Stilistik murakkablik, mutlaqo paradoksal ravishda, qarama-qarshi muallifning narsalarni iloji boricha umumiy tushuntirishga intilishining ta'siridir. Bunday yondashuvning natijasi shundaki, haddan tashqari umumlashtirish natijasida falsafiy argument juda murakkablashadi. Misol uchun, Kant aytishi mumkinki, "insonning o'lik borligi o'zining tugashiga erishdi Hegel cheksizlikning chekli aniqlanishi o'zining inkori bilan aniqlangan deb aytadi" [1, 35]. Ikkala bayonot ham o'lim hodisasi g'oyasini o'z ichiga oladi, ammo Kantning bayonoti aniq ifodalangan bo'lsa, Hegel nafaqat fakti aytib berishga, balki uni jarayonda aniqlashga harakat qiladi, bu esa semantik o'quvchini matn nihoyasiga kelib bahsga aralashib qolishiga sabab bo'ladi.

Falsafaning haddan tashqari umumlashtirish tendensiyasi bilan bog'liq holda tarjimaning sintaktik jihatiga to'xtalib o'tishga arziydi. Umumiylik darajasining ortib borishi oqibati shuki, gap tuzilishi yanada murakkablashadi. Shu nuqtai nazardan, Xumning falsafiy yozuvining tahlil qilingan nemis tarjimasi versiyalari eng muammoli hisoblanadi, chunki nemis sintaksisi odatda oxirgi fe'lni bandning oxiriga qo'yadi. Shunday qilib, o'ta uzun jumla tuzilishi chalkash bo'lishi mumkin va natijada bir necha marta qayta o'qishni talab qiladi. Shu sababli, hatto nemis universitetlari talabalari ham o'qishga moyildirlar, masalan, Kantning ingliz tilidagi tarjimalarida nemis falsafiy nutqining tabiati haqida gapiradigan yozuvlari. Bu falsafiy tarjimadagi tahdidli noaniqlikni kamaytirish mumkinmi degan savol tug'iladi. Biroq, bu falsafada qochish kerak bo'lgan muallifning fikr yo'nalishini o'zgartirishni anglatadi.

Stilistik nuqtai nazardan, falsafiy matnlar ham ilmiy, ham axloqiy o'lchovga ega [8]. Axloqiy o'lchov falsafiy yozuvning adabiy jihati bilan bog'liq bo'lib, muallifning

shaxsiy ishtirokini anglatadi. Biroq, ilmiy va axloqiy darajalar hech qachon aniq belgilanmagan va shuning uchun tarjimonning vazifasi adabiy va ilmiy ifoda vositalarida muvozanatni saqlashdir. Shunga qaramay, falsafiy matnlarda muallif birinchi navbatda intiladigan axloqiy o'lchov emas, chunki ularning maqsadi, birinchi navbatda, g'oyalarni xabardor qilish va yetkazishdir. Demak, falsafiy matnlar tarjimasi ixtisoslashtirilgan tarjimaning ko'plab xususiyatlarini namoyon etadi. Tarjimaning ilmiy ambitsiyasida tarjimon haddan tashqari ijodiy bo'lishi shart emas va iboralarning asl vositalarini iloji boricha yaqindan kuzatib borishi shart emas.

Uslub bilan bog'liq yana bir muammo falsafiy terminologiyadir. Faylasuflar so'zlarni o'quvchi uchun tabiiy bo'lmagan tarzda ishlatadilar. Misol uchun, Gegel aqlni substansiya deb aytganida, sababni qanday tasavvur qilish mumkin? Modda moddiydir, sabab emas [3, 92-94]. Bunday paradokslar (semantik) o'quvchi va tarjimonni haqli ravishda chalkashtirib yuborishi mumkin. Bundan tashqari, faylasuflar ko'pincha o'zlarining atamalarini ixtiro qilishadi yoki ilgari yaratilgan atamalarga yangi ma'nolar berishadi. Bularning barchasi tarjimon muallifning so'zlariga, yozuvning boy, taklif qiluvchi teksturasiga, turli kontekstlarda bir xil so'zning turli xil qo'llanilishini taqqoslash va solishtirishga jiddiy e'tibor berishi kerakligini anglatadi [8, 11]. Bundan kelib chiqadigan bo'lsak, o'qish va izlanish to'liq haq olinmasdan, haqiqiy tarjima kabi ko'proq vaqtni olishi mumkin.

Falsafiy terminologiyadagi yana bir murakkab masala atamalarning noaniqligidir, masalan, yunoncha *logos* so'zi quyidagi ma'nolarga ega bo'lishi mumkin: so'z, nutq, prinsip, sabab, standart yoki hatto ma'no. Shu sababli, mualliflar bunday noaniq atamalarni o'zlarining asl shaklida ishlatishga harakat qilishadi, ayniqsa ular aniq muhokamalar obyektiga aylanganda [10, 22]. Xuddi shunday, tarjima matni o'quvchini xuddi shu muammodan oldin qo'yish tarjimonlarning vazifasidir. Agar tarjimon ma'lum bir matn parchasining tushunarsizligini kamaytirishga qaror qilsa, ular nimani nazarda tutilganini bilishlariga ishonib, uni soddaroq tarzda ifodalashga harakat qilsalar, ular muallifning fikrini butunlay o'tkazib yuborishlari mumkin.

Umuman olganda, ekvivalentlik alsiyat matni va tarjima matni o'rtasidagi munosabatlarni anglatadi, bu esa yakuniy mahsulot tarjimasini chaqirish imkonini

beradi. Uning foydaliligi haqida so'nggi paytlarda qizg'in bahs-munozaralarga qaramay, ekvivalentlik tarjima nazariyasining asosiy tushunchasi va tarjima sifatini baholashning kontseptual asosi bo'lib qolmoqda, garchi u baholashda subyektivlik bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Terminologik nuqtai nazardan, ekvivalentlik “formadan funksiyaga qadar har qanday lingvistik darajada o'rnatilishi mumkin bo'lgan manba til atamasi va maqsadli til atamasi o'rtasidagi teng qiymat” munosabati sifatida tushunilishi mumkin [9, 7]. Bu shuni anglatadiki, ekvivalentlik manba til atamasi va maqsadli til atamasi qandaydir “bir xillik”ga ega ekanligini ko'rsatadi, bu “tillar o'rtasidagi simmetriya illyuziyasini” anglatadi [2, 6].

Tarjimashunoslikda ekvivalentlikka yondashuvlar ko'pchilik tomonidan ilgari surilgan bo'lsa-da (ular orasida Kade, Catford, Jakobson, Koller, Beyker yoki Pymni eslatib o'tish mumkin), bu matn ekvivalentlik tushunchasiga asoslanadi. Nida rasmiy va dinamik ekvivalentlikni farqlaydi. Ikki atama ko'pincha so'zma-so'z tarjima va ma'no tarjimasi sifatida tushuniladi. Rasmiy ekvivalentlikda “reseptor tilidagi xabar manba tildagi turli elementlarga iloji boricha yaqinroq mos kelishi kerak” [5, 159]. Keyinchalik “rasmiy ekvivalentlik” deb ataladigan bo'lsak, u asliyat matn tuzilmasi tomon yo'naltirilgan; asliyat matn shaklining xususiyatlari maqsadli tilda mexanik tarzda takrorlanadi [6, 22-28]. Rasmiy ekvivalentlik manba tilning leksikasi, grammatikasi va sintaksisi kabi lingvistik xususiyatlarni ma'lum darajada aks ettirganligi sababli, bu to'g'rilik va aniqlikka katta ta'sir ko'rsatadi. Ushbu turdagi tarjimalarga eng xos bo'lgan jiloli tarjimalar bo'lib, ular asliyat matn tuzilishiga yaqinroqdir. Keyinchalik “funktsional” ekvivalentlik deb nomlanuvchi dinamik ekvivalentlik Nida “ekvivalent ta'sir prinsipi” iga asoslanadi, bu yerda “retseptorlar va xabarlar o'rtasidagi munosabatlar dastlabki retseptorlar va retseptorlar o'rtasidagi munosabatlar bilan deyarli bir xil bo'lishi kerak” [5, 159]. Boshqacha qilib aytadigan bo'lsak, xabar retseptorning lingvistik ehtiyojlariga va “ifodaning to'liq tabiiyligiga qaratilgan” (madaniy) kutish ufqiga moslashtirilishi kerak. Ushbu retseptorga yo'naltirilgan yondashuv tabiiylikka erishish uchun leksika, grammatika va madaniy murojaatlarni o'zgartirishni ko'rib chiqadi. Stress grammatik shaklni emas, balki

ma'noni uzatishga qaratilgan, shuning uchun asl matnning “begonaligi” minimallashtiriladi.

XULOSA. Xulosa qilib aytganda, o'tkazilgan tekshiruvga asoslanib, biz falsafiy terminologiyani tarjima qilishda dinamikdan ko'ra rasmiy ekvivalentlikni afzal ko'rishni taklif qilamiz. Buning sababi shundaki, falsafiy matnlarning shakli va funksiyasi bir-biriga shunchalik bog'langanki, shakl hatto matn funksiyasining bir qismini tashkil qiladi. Dinamik ekvivalentlikni e'tiborsiz qoldiradigan yana bir dalil shundaki, falsafa oddiy odamlar odatda ma'lum atamalarni belgilaydigan tushunchalarni bekor qiladi va ularni yangi, falsafiy ildizlarga ega semantika bilan to'ldiradi. Bu ma'lum atamalarni semantik tasodif qabul qiluvchilardan keskin farqli o'laroq, semiotik o'quvchilar bo'lgan falsafa biluvchilar uchun tushunarli bo'lishiga olib keladi. Agar falsafiy nutq yanada to'g'ridan-to'g'ri ko'rsatilsa, bu dinamik ekvivalentlik uchun ko'proq joy ochib beradi. Biroq, bu falsafaning tabiatiga zid keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Blanshard, Brand. On Philosophical Style. Indiana: University of Indiana Press, 1954 – 264 p.
2. House, Juliane (2015). Translation Quality Assessment. Past and Present. London: Routledge. – 234 p.
3. Kiczko, Ladislav et al. (1997). Dejiny filozofie [History of Philosophy]. Bratislava: SPN.
4. Munday, Jeremy (2016). Philosophical approaches to translation In: Introducing Translation Studies: Theories and Applications. 4th rev. ed. Routledge: London, 249—273.
5. Nida, Eugene A. (1964). Toward a Science of Translating. Leiden: E.J. Brill.
6. Nide E.A., Taber C. The theory and practice of translation. Leiden, 1969.- 202 p.

7. Nord, Christiane (2005). Text Analysis in Translation. Theory, Methodology and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis. 2nd ed. Amsterdam/New York: Rodopi.
8. Parks, Gerald (2004). The Translation of Philosophical Texts. *Rivista internazionale di tecnica della traduzione / International Journal of Translation*, 8, P. 1 – 10.
9. Pym, Anthony (2010). *Exploring Translation Studies*. London/New York: Routledge. – 344 p.
10. Rée, Jonathan (1996). Being Foreign is Different. *Times Literary Supplement*, 20(2), 185—202.